

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avc.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslata, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Iz naših deželnih zborov.

Stenografski zapisniki onih deželnih zborov v katerih so zastopani tudi Slovenci, so zgodovina — trpljenja našega naroda. To je kronika neštete krivice, neštete nasilja, tu je zabeleženo nešteto činov narodnega fanatizma, divje nestrpnosti, nengasne gospodarske važnosti, tiranski instinkti nasprotnikov naših, ki so se tako drzni, da se ponasajo s tem, da so pripadniki dveh velikih kulturnih narodov, in bi hoteli svoje čine še obdavat z gloriozno kulturo! Tako brezumni in cinični so, da so zgubili sposobnost v to, da bi sploh mogli občutiti, kako se svojim postopanjem onečajo prav ono, z čimer se bahajo: svojo kulturo! Rekli smo: deželni zbori, v katerih bivajo Slovenci! Morda poročajo kdo iz mlajše generacije, da ni prav, ker nismo izveli deželnega zbora kranjskega, saj tam imamo večino, saj tam smo gospodariji mi! Prijatelj je mlad, mi mu ne zamerimo. On ne vé, o čem govorijo starejši stenografski zapisniki tega deželnega zbora, on ne vé o onih časih, ko je tudi v tem deželnem zboru narodna — manjšina morala biti srdite boje proti nemstvu in proti efijaltstvu...! In baš zato, ker so tudi v osrednji pokrajini morali biti take boje, so stenografski zapisniki deželnega zbora Kranjskega morda najzgovornejša zgodovina žalostne usode našega naroda in njega trpljenja... Zdaj je seveda drugače, zdaj smo tam gospodariji — mi!! Ali morda ne? Ali morda tudi danes Slovenec ne more čitati stenografskih zapisnikov deželnega zbora Kranjskega, ne da bi občutil pelina v duši...? Kočljivo vprašanje... s katerim se na tem mestu ne mislimo baviti. Le toliko bi rekli: ako bi mlajša generacija se hotela kaj učiti iz stenografskih zapisnikov deželnega zbora Kranjskega, bilo bi v tem deželnem zboru marsikaj — drugače.

Na mislih so nam oni deželni zbori, v katerih morajo zastopniki pokrajinskih Slovencev biti boje, prenašati krivice in zasramovanja: ti zbori so verna slika, pristni odsev splošnega tužnega položaja naroda samega. V deželnih zbora: v Trstu, Poreču, Gorici, Celovcu in Gradcu morajo naši zastopniki braniti naša prava in vseh teh deželnih zborih so si nasprotniki naši jednaki: netole-

rantni, nestrpni, zastopniki tiranske hegemonije, krutega nadvladja! Že dejstvo, da je narodni naš razdeljen na šestero upravnih skupin, da smo tako razcepljeni in razkosani, nam govori o tužni usodi naši! Malo nas je, male so naše moči, a še teh ne moremo združevati na skupnem delu za svojo ekzistenco in svojo bodočnost. V šestih deželnih zakonodajnih zastopov mora narod slovenski pošiljati svoje zastopnike in v vseh šestih zbornicah jim stoji nasproti večina, ki trdim korakom in neusmiljeno stopajo preko našega prava! Pravijo, da je glasovnica v roki, da je volilna pravica vrhno politično pravo in da je najizdatnejše orožje v obrambo lastne koristi. To pravo je za nas Slovence iluzorno. Kaj nam pomaga, da smo se poslužili glasovnice v roki, da smo zvesto vršili svojo volilno pravico, ko pa je onim, katerim smo poverili svoje zaupanje, onemogočeno, da bi svobodno izražali našo voljo, naše želje, naše zahteve! Cilj in namen ustavnega življenja je ta, da se sleherni državljani potom svojih zastopnikov udeležujejo na javni upravi dežele in države. Ali smo Slovenci deležni te do brote ustavnega življenja? Jeden pogled v naše deželne zbore zadostuje. O dež. zboru Koroskem niti ni da bi govorili: tam je dvojica naših obnemogla. Ako kje, bi baš v tem deželnem zboru moralo veljati večini pravilo: noblesse oblige! Ali ta večina nima srea, nima čuta: ona pritiska šibke baš zato, ker jih lahko, ker so — šibki. Tu se izvaja tisto brutalno načelo Bismarckovo: pravo — močnejega!

Tudi na Goriskem Slovenci ne morejo uživati dobrot ustavnega življenja, soudeleževanja na upravi dežele. Tu nasprotniki nimajo take moči kakor na Koroskem: tu se naši morejo braniti. Ali to dela nasprotnike še brutalnejše, to še bolj draži njih instinkte. In ker uživajo visoko protekcijo, se jim je posrečilo ustvariti odnose, ki so prisilili naše, da so posegli po skrajnem parlamentarnem sredstvu: po abstinenci! In facit je, da ta deželni zbor niti ne deluje! Tako fanatični so, da raje puste, da je na Goriskem ustava faktično suspendirana, nego da bi odjenjali, nego da bi upravljali deželo skupno s Slovenci.

Nečuvni in slični so si odnosi v deželnih zbora Istreskem, Štajarskem in Trža-

škem. Kar se dogaja v teh deželnih zbora, je nečuvno, je nago nasilje. Tu so večine zbežale, xdivjane proti našemu življu. Nočemo opisovati, kar se dogaja v teh deželnih zbora, nočemo pripovedovati, kako se našim poslancem kar onemogočuje izvrševanje mandata!! Zastopniki južnega Štajerja so se že odločili za abstinenco. Kako jo ukrenejo istrski, to bomo vedeli v par dneh. Zastopniki tržaške okolice hočejo menda zopet vzeti križ na svoje rame in nastopiti križevi pot v zbornico.

Kamor-koli torej obračamo pogled, povsodi vidi naše oko sliko, ki vzbuja žalost. Za narod naš, za naše volilce pa nastaja resno vprašanje: kaj torej?! Ali naj resignirano položimo orožje, ali naj se odrečemo nadi, da pride vendar-le preobrat na bolje?! Ali naj nasprotnikom privoščimo ta triumf, da nas bodo videli malodušne in obupajoče? Ne, ne! Krivica praznuje svoje orgije na vseh straneh, ali svoje zmage ni še slavila!! In na nas je, da se svojim delom, se svojo vztrajnostjo, se svojo vero v zmago našega prava, se svojo slogo poskrbimo: da je ne bo slavila nikdar! Naši nasprotniki so močni, a njihova moč izvira iz nemorale! Tudi mogočnih zaveznikov imajo! Ali tudi mi imamo svojih zaveznikov, ki so: sveta pravica, pisani zakon in naši slovanski bratje! Glavni zaveznik naših nasprotnikov je zgrešeni zistem! Ali ta zistem se maha na vseh koncih in krajih in vera naša je, da ne mine dolgo časa, ko konča svoje staro, grešno življenje. Mi smo uverjeni, da so naši nasprotniki baš zato tako razjarjeni, ker vidijo, da jim je najmočnejši zaveznik, ta nesrečni zistem, v likvidaciji! Tako nespametni ne bomo, da bi hoteli odstopati z bojišča sedaj, ko smo pretrpeli toliko in najhuje: sedaj, ko je nasprotnik porabil proti nam vsa sredstva, ne da bi nas bil mogel prisiliti do kapitulacije, ne da bi nas bil mogel uničiti. Še smo tu, še živimo in se zavedamo svojega prava do življenja: intenzivneje nego kdaj poprej. Ko nas ni mogel uničiti sovražnik, ko nas ni mogel potisniti od pozorišča, pa da bi mu mi sami hoteli napraviti to veselje?! Naš odgovor na vprašanje: Kaj sedaj?! more biti torej le jeden jedin: Vrste skup, rama ob rami in v nadaljevanje borbe do — zmage!

pleši in sivim brkam še vedno galanten in udvorljiv. Kako težko je pobiral moje stvari! Komaj se je pripognil, kar pihal je! Jaz pa sem se natiem hudobno snejala.

Ali prišel je končni konec šolskega leta. Spričevalo ni bilo po moji volji. V spisju nisem imela najboljšega reda, da si sem imela vedno najboljše naloge v vsem razredu: v pravopisju je imela moja sosedica »prav dobro«, a jaz »dobro« in vendar je ona vselej prepisovala od mene! Ravno tako v zgodovini. A kar me je najbolj jezilo: imela sem v slovenskem le »dobro«. Gotovo sem pričakovala, da bom, kakor vsako leto, med odličnimi, a zdaj so mi ti predmeti skazili. Povedala sem svoje mnenje, da samostanska pravica ni taka, kakor bi človek pričakoval; in da si je razrednica dokazovala, da je lešakirala, oziraje se tudi na pridnost, — ki pri meni, notabene, ni bila velika — morala je vendar priznati, da mi je delala krivico glede na fakteno znanje.

Omeniti imam še, da smo hodile ono leto v glasbeno matico pet. V profesorja smo bile vse po vrsti zaljubljene, če tudi nas je včasih opital z ne prelaskavimi imeni. Trdil je, da se deremo kakor srake, da zavijamo, kakor romarice na božjem potu in da naši glasovi niso vredni ni piškovega oreha. Pri teoriji je bilo še slabše! Človek se ni niti nadejal, kar mu je kaka »goska« sfrčala v

Kam hitimo?!

Nas zatreti vsi hote,
Naših znamenj ni in ni proroka.
Ps. 73

Ko sem še pred nekaj leti občeval z našimi primorskimi brati, bodisi Gorici ali Istrani, vselej so nas Kranjce nekako zavidali. »Vi imate svojo Ljubljano, v njej polno slovenskih društev, v katerih se človek navdušuje za domovino! Imate gledišče, kjer se v materinščini predstavlja življenje! Imate šole, na katerih se vsaj nekaj predmetov poučuje v materinščini, itd., a mi vsega tega nimamo. Kako ponosni smete pač biti na svojo Ljubljano!«

To je bilo takrat. Obmejni Slovenci so s zaupanjem gledali v bodočnost, saj smo se veselili vsega, v čemur smo napredovali — v Ljubljani. Ali danes?! Kam smo zašli? Ljubljana z vsemi svojimi prednostmi ni več Ljubljana, ono »središče Slovenije«, ob čegar imenu bi se moglo vzradostiti srce vsakega Slovence od Mure do Adrije! Boj, kateri bi jeto obe slovenski stranki v Ljubljani, navdaja sedaj obmejne Slovence s skrbjo, kaj ima pač priti iz tega?! Mej tem, ko nas na mejah vedno krčijo in stiskajo, ko vedno bolj odmeva glas »morituri vos salutante«, ne čuje nas bela Ljubljana! Čez glavo je zaljubljena v svoj strankarski boj, kateremu konec — ako se ne spametujejo o pravem času — bo narodna smrt. Ne čuje nas Ljubljana, ko jej pošiljamo resne opomine: dajte nam vsaj moralne podpore! Dostikrat smo se zgrajali nad sredstvi, katerih so se posluževali naši narodni nasprotniki, da nas duševno zatrjo, danes vidimo stranki v Ljubljani, stranki sinov istega naroda, kako druga drugo moriti v boju in to s sredstvi, kakoršna so lastna ljudem, brez srea za narod, za narod — naš. To naj bi bili ideali? Na to »mesarsko klanje« naj bi se ozirali mi mejaši? Tu naj bi se učili ljubezni do tlačnega naroda? Človeka, ki ima v srečo še kaj ljubezni do rodu, mora v dno duše skeleti, ko vidi po časnikih drugih slovanskih plemen — in s hvalo mora pripoznati tudi skoro po vseh naših obmejnih — kako prinašajo v sedanjih resnih časih uvodne članke, polne skrbi in pouka za bodočnost Slovanstva, a naša dnevnika iz Ljubljane pa večni boj, »Taki so liberalci«,

obraz, šepetati ali se mace kratkočasiti se še posebno ni smelo. Pri glavnih skušnjah za koncert pa je bilo bolje. Prihajali so tudi možki k skušnjam in me smo postale nakrat velike gospodične. Bili so zvečina učiteljski pripravniki in dijaki. Na stopnicah in v veži so napravili vselej špalir, a profesor jim je nekoč pošteno posvetil. Med uro je bilo mnogo hihitanja in nagajivih, porednih pogledov. In pred uro na stopnicah, na hodnikih ali celo na glavnem trgu, glavni zabavni promenadi. Z mojo prijateljico smo včasih nalašč smuknile čez trg, seveda le enkrat, kakor po opravkih.

— Ali ste fletkani! —
— Pa vi niste! —
— Imeniten keberček! —
— Eh, tako golobrado otroče! Knjige, knjige!! —

Takih opazk je kar mrgolelo sem in tja.

— A, a, a! —
To kak častniček. Milostno, prezirljivo, samozaljubljeno si vihaje brke.

A nazaj, porazljivo, ironično:

— T— a, ti— a, gospod lajtnant! —

In kako sladko zadoščenje pri takih pikrih, pravočasnih odgovorih!

(Pride še.)

PODLISTEK

19

Moja prijateljica.

Pise Kopriva.

Ali kaj nam je delo! Drugi dan smo šle v zakristijo stolne cerkve gledat plašč Hasan paše. Iz posebne prijaznosti nam je cerkovnik dovolil potipati staro svilo. Oh, naša prsa so se širila poguma in ponosa, kakor da bi bile na svoje roke podavile vsaj ducat krvoločnikov!

Nedolgo zatem je bil vseslovenski shod Sokolov! Vse dame in gospice so nosile petlje v narodnih barvah. Moja črna obleka in zametast pas je bilo, kakor nalašč. Dela sem si fino, lepo trobojnico pošev čez pas. In šli smo. Bila nas je cela kolonija, vse one iz šole, ki smo hotele videti triumf naše narodne zavesti. In bratje Sokoli so bili ljubeznivi. Stale smo ob potu, žarečih očih, zardelih obrazov, vznesene, razburjene. Nekdo iz njihovih vrst je pogledal na nas in zaklical: »Živele Slovenke!« in ves oddelek je zaoril za njim: »Živile Slovenke!« In vsi so gledali na nas! Me smo umirale blaženstva. Ta čast, to navdušenje nam. Nam, učenkam osmega razreda uršulinskih sol! Nam, posebej nam! Ah, ah! Bile smo pijane ponosa, navdušenja! Naši obrazi so sijali srečo in zadovoljstvo! In godba je igrala slovenske koračnice: »Naprej

zastava Slave!« Kdo bi se premagoval. In korakale smo v taktu z njimi in kričale: »Živio!« in »Slava!« iz vseh grl. Slavnostni nagovor pred magistratom, šopki, cvetlice, ki so deževale z oken in veliki lavorovi venci in lipovo cvetje, ki je frčalo od vseh strani na sokolske zastave in trobojnice in vihanje zastav v zraku! Pred hišami nemškutarjev se je vpilo: »Pereat!« »Doli!« Z zadoščenjem smo družile svoje glasove z klici množice. Bilo nam je, da se mora vse zrušiti, vse trepetati, vse zginiti, kar ni naše, slovensko, kar je zoper nas, kakor pred trombami Izraelcev pred Jeriho. V »Zvezdih« je skočil neki deček pred me, mi iztrgal trobojnico izza pasu in jo vrget v prah. Ali že ga je prijel neki gospod za ušesa, priložil mu od desne in leve par milih, pobral trobojnico in jo s finim poklonom izročil meni. Da, in gospod je imel zlat nročnik in cilindar!

V šoli pa je valed teh dogodkov naša stranka zadobila posebno spoštovanje in veljavo.

Jaz sem hodila bolj resno okrog, nego po navadi. Treba varovati svoj ugled na ljubo lepi, veliki ideji! Postala sem hkrati nekako možka, odrasčena, da si sem tu pa tam še vedno stresla svojo škatljico starih peres po stopnicah, kadar sem srečala tolstega, starega, penzioniranega stotnika, ki je bival v drugem nadstropju in ki je bil kljub svoji

«taki so klerikale!» to je refren uvodnim člankom, vmes pa mrgoli psovka vsake vrste! Ko so nam drug za drugim legali v prerani hladni grob moške kakor: Jurčič, Levstik, Krtnik in dragi poštenjaki, bolelo nas je sree, a človek bi skoro rekel, da je bilo prav, da jih je Bog odpoklical, da vsaj ne vidijo te »gnjusobe, razdejanja!« Kaj pomaga »moderna Ljubljana«, ako

— — — — — evete, pa narod gine pod bremenom tujeve pete?! Kaj nam pomaga »središče Slovenije«, dokler je — tako!

Dosti! Ko človek čuti toliko britkih prevar, ko trpi preganjanje zato, ker je sin svojega rodu, rodu, ki se bori za svoj borni obstanek, ne more si kaj, da bi ne povzdgal svojega glasu: Quousque tandem?! —

Izmed naših narodnih razglednic mi najbolj ugaja ona, na kateri genij kaže 3/4 na 12. uro: zadaj gori naš dom, on pa kliče: »Vzdramite se!« Te besede naj bi si zapisali naši prvaki v beli Ljubljani globoko v sree. Tu od meje Vam kliče: »vzdramite se!« ter pomislite: kam vodi taka pot! — — — — —

Istranin.

Politični pregled.

PRST, 31. marca 1900.

Z ozirom na ponesrečena mirovna

pogajanja v Istri, sosebno z ozirom na

fakt, da Italijani niti razpravljati niso hoteli o zahtevah Hrvatov in Slovencev, ker so se jim ista zdela gorostasna, pravi »Information«, da sedaj vidimo, na kateri strani je objestnost in nestrpnost. Hrvatje in Slovenci so kazali najboljšo voljo za spravo, in oni niso krivi, ako se je od njih zapričeti poskus za spravo ponesrečil. Nasprotniki so krivi, da se boj razvname zopet in da se bo vodil z srditostjo in ogorčenostjo kakor še nikdar. Sleherni hrvatsko-slovenski rojak mora uvideti sedaj, da se moramo bojovati, ako se nočemo pogubiti, in to bo delovalo vspodbudjevalno in bo navduševalo one rojake, ki so bili dosedaj mlačni in neodločni. Na drugi strani pa morajo tudi druge stranke in narodi, ki niso direktno udeleženi na tem boju, kakor tudi vlada slednjič uvideti, kdo kali mir in kdo ovira vsako pošteno pomirjenje. Zanimivo bi bilo vedeti, v kakem zmislu je namestnik poročal na ministerstvo.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru Češkem so včeraj izročili proračunskemu odseku predlog o ureditvi materialnega stanja učiteljev ljudskih in meščanskih šol ter o ureditvi pravnih razmer teh učiteljev. Poslanec Wolf je izjavil, da njegova stranka zato ni podpisala imenovanega predloga, ker jej isti ni bil znan; tudi njegova stranka, da je prijazna učitelstvu. Govornik je napadal krščanske socialiste v deželnem zboru češkem, češ, da slepo posnemajo dunajsko gibanje. Posl. Opitz je odločno zavračal napade Wolfove ter protestiral proti temu, da Wolf moti tudi delovanje deželnega zbora, od katerega pričakuje prebivalstvo rešenje važnih stvari, ter mu krađe dragoceni čas.

V deželnem zboru Moravskem je poslanec Silen utemeljeval svoj predlog, glasom katerega je naložiti deželnemu odboru, da ukrene, kar treba v odkup moravskih rudnikov za promog ter da o tem sporoči deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Predlog so izročili obrtnemu odseku. Posl. Šefčík je interpeliral namestnika o tem, da niso vsi uradniki političnih oblasti na Moravskem večji češčine. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Nekaj o naših dobrih nemških »zaveznikih«. Dne 1. marca v jutro je v 4 turških mestih, v Jeruzalemu, Bairutu, Smirni, Peri — evropski del Carigrada — začela delovati »cesarska nemška pošta«. Direktor Klink je tajno vodil vse priprave in jih izvršil. Tudi tu imamo pojav nemške ekspanzivnosti na škodo Avstrije!! Kajti do sedaj je naš Lloyd prevajal pošto za Orijent. Nemci pa hočejo, da se njih pošta prevaža le na nemških parnikih. V to se je v Carigradu že ustanovil nemški »Flotten-Verein«.

Tako delajo naši ljubi zavezniki! Povsodi nam škodijo, kjer le morejo: kjer gre za njihovo korist, za povspesjevanje njih »Dranga nach Osten«, tam se nehujejo tudi nemški ozirom do zaveznice Avstrije. Tako pota je hodil tudi Bismarek; tudi on je preziral cinično in neobčutno, ako so pota nemške ekspanzivnosti vodila preko koristi bo-

disi tudi najboljši prijateljev. Politiki njegovi je bila vsikdar v znak: skrajna, brutalna sebičnost! V takozvanem evropskem koncertu v veliki politiki, smo si stali navidezno bok ob boku trdno kakor skala, na gospodarskem polju nas je Bismarek pestil brez pardona: vsa gospodarska politika njegova je bila vedno naperjena v to, da je našim izdelkom odtezal nemška tržišča!! Mi Avstriji smo pa prave dobričine, nas ne ozlovoljajo take — malenkosti. Vsa zavratna politika nemška ni mogla še razgreti naših državnikov, da bi bili mislili na našo kožo: prej ko slej obračajo zaljubljeno svoje oči gori v Berlin in natezajo svoja ušesa, da le čujejo vsako »pobožno« nemško željo! V kopernenju pred berlinskimi bogovi pritiskajo avstrijski državniiki tudi svoje lastne državljane, ki niso baš zadnji v lojalnosti. Že to samo na sebi je vnebovpijoče, ali kako naj označimo to slepoto, ko pomislimo, da je politiki, kakoršnja tirajo v notranjem, v Avstriji, po zahtevah Berlina, tej antislovenski politiki, končni namen ta, da povspesuje politiko germanske ekspanzivnosti, da odstranja ovire, ki so v tej državi naši na poti nemškemu »Drang nach Osten« — da torej mi sami se svojimi sredstvi, se svojim državnim aparatom povspesujemo politiko, ki v svojih zadnjih konsekvencah mora biti naši državi v političko in gospodarsko pogubo!! Če katera, ima naša država vso pravico vsklikati: pred sovražniki se že obvarujem sama, ti, o Bog, pa me obvaruj pred mojimi zavezniki in mojimi državniiki!!

Iz Srbije. Beligradske »Male novine« so prinesle senzacionalno vest, da so v »Belogradske zadruge«, v najboljšem finansijskem zavodu srbskem, zasledili velikansko ponarejanje delnic te zadruge. Tega zločina da ni zakrivil nihče drugi, nego bivši ravnatelj zavoda in nekdanji minister Taušanović, ki je bil, kakor znano, v zadnji pravdi proti radikalcem obsojen v desetletno ječo. Isti si je baje prilastil za kakih 40.000 dinarov delnic, ponaredivši na istih neki podpis. Te delnice da je potem zastavil v bankah v Zagrebu in Novem Sadu. Ko se je od istih zahtevalo kupone, se je našla ponaredba. — Pomisliti pa treba, da je lastnik »Malih novin« Milanov subjekt, zloglasni Pera Todorović, kateremu ne smemo vsega verjeti, kar piše o radikaleh. Jako mogoče je tudi, da si je kdo drugi, kakov dobri znanec naš polni žepa, a je sedaj takov — poštenjak, da krivi takega nesrečnega, ki si niti ne more pomagati. Preiskava pokaže, koliko je resnice na tej obdolžitvi, ali pa tudi ne pokaže. Saj se poznamo izza pravde proti radikalcem.

Tržaške vesti.

Shodi političnega društva »Edinost«. Politično društvo »Edinost« priredi jutri v nedeljo nastopne shode: Pri sv. Mariji Magdaleni zgornji (I. okraj) v gostilni Ludovika Vekjeta p. d. Boca ob 4. uri popoldne; »pri loven« (II. okraj) v gostilni Jurija Grdola ob 4. uri popoldne; v Rojano (IV. okraj) v gostilni »Konsumnega društva« ob 4. uri popoldne; na Kontovelju (VI. okraj) v gostilni gospoda Josipa Štoka ob 11. uri predpoludne in v sv. Križu (tudi VI. okraj) v gostilni »Konsumnega društva« ob 4. uri popoldne.

Imenovanje. C. k. ministerstvo za nauk in bogočastje je imenovalo učitelja na pripravnici v Rojano, gospoda Friderika Pretnarja, stalnim učiteljem na tem zavodu. Čestitajoči gospodu Pretnarju se radujemo na tem imenovanju, ker je znak, da je temu zavodu bodočnost osigurana.

Mauroner in »ruščice« deputacije. Prva deputacija, ki je šla do »slavnega« Poldeta prosit, naj bi zopet kandidiral v II. okraju, je bila sestavljena iz — znanega Benčiča velikega. Druga, ki je bila včeraj, dne 30. t. m. pri gospodu Poldetu, je bila pod vodstvom Benčiča vulgo Cere ter iz treh drugih lepih duš.

Za danes samo čestitamo slavnemu Poldku, da ga obiskujejo tako »velike« glave!!

Slovenski mislijon pri sv. Jakobu. Pišejo nam: Prehitro so potekli lepi dnevi, odkar bivajo mej nami možje duha in volje naših blagovestnikov svetih bratov Cirila in Metoda. Vzbudili so nas v ono lepo prošlost našo. Pred malimi leti bilo je še vse slovensko pri sv. Jakobu. Vse cerkvene pobožnosti, vsi cerkveni govori, sploh vse v cerkvi je bilo samo in izključno slovensko. Pokojni župnik Može je stavil sekiro na slovenščino

v cerkvi. Mrzil je bratovščino sv. Cirila in Metoda in za njo slovenske cerkvene govore in slovenske molitve. In padal je udarec za udarec. Kar je preostalo njemu, pridno ruje »Slovenec« Hrvatini. Za zdaj ne omenjamo drugega, a vrnemo se na to vprašanje čim prej z vsemi dokazi v rokah.

Vesel je naš narod in preroben. Videl je svoje število in svojo moč: napil se je novih sil in pomlajen gleda v boljše bodočnost. Pot pokazali so nam č. misijonarji in ta pot je poštenje, varčnost in ljubezen do družine. A tudi svojo slovensko domovino moramo ljubiti — saj je ona naša najboljša mati. Tla, na katerih stojimo, so naša in ni moči na svetu, da bi nas pregnala od tu.

Cerkveno petje mej misijonskimi slovesnostmi preskrbujejo požrtvovalni in neutrudljivi peveci bratovščine sv. Cirila in Metoda pod vodstvom pevovodje g. Rakuše. Njihovo petje sledi vsa cerkev. O kako divno se razlegajo slovenske Marijine pesmi iz tisoč in tisoč grl po veliki cerkvi! Kdor je tukaj, mora, ako tudi ne bi hotel, postati pobožen. Saj pa ne zna vsak tako pogoditi pravo cerkveno petje, kakor oni naši peveci bratovščine sv. Cirila in Metoda! Ko bi pač tržaško slovensko razumništvo hotelo že spoznati važnost te bratovščine!

Konec misijonskih pobožnostij bo v nedeljo dne 1. aprila popoldne. Zaključna pobožnost začne točno ob 3. uri popoldne in bo trajala približno do 6. ure. Kakor kaže, bo to slovenski dan pri sv. Jakobu — tak, kakor je bilo še v navadi pred 10 leti. Oj Slovenci — zaspanci na dan! Še je čas — bodočnost je naša!

Novi Lloydov parnik »Carniola«. namenjen za službo v levantinskih vodah, so danes spustili srečno na morje. Parnik so zgradili v društvenem arzenalu.

Popravek. V poročilu v občnem zboru zavoda sv. Nikolaja se je vrnila neljuba pomota. V poročilu o prejetih podporah treba čitati mesto »posojilnica v Idriji« posojilnica v Litiji.

Z voza je pal 33-letni kočijaž Anton Pečenko iz ulice Bosca št. 15. ter se ranil na več mestih. Spravili so ga v mestno bolnišnico.

Porotno sodišče. Včeraj je bil 22-l. Hubert Zneco iz Trsta, obdolžen tatvine 4180 kron in prestopka po § 460. kaz. zak., ker si je prilastil najdenega psa, — spoznan krivim ter obsojen v 6 let težke ječe; kedar »odsluži« to kazen, pride pod policijsko nadzorstvo.

Aretiranje. Včeraj je policijski nadzornik g. Schubert aretiral Josipa Šambona iz Bodone v Videmski provinciji, ki je od leta 1897. v sodni preiskavi zaradi neke goljufije.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 4.9, ob 2. uri popoldne 8.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 749.7 — Danes plima ob 9.48 predp. in ob 9.33 zvečer; oseka ob 3.30 predp. in ob 3.33 popoldne.

Umrljivost v Trstu. Od 18. do 24. marea t. l. je umrlo 62 moških in 61 ženskih, skupaj 123 oseb, proti 97 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo starih 26 oseb do 1 leta, 15 do 5 let, 7 do 20 let, 3 do 30 let, 5 do 40 let, 22 do 60 let, 34 do 80 let in 11 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 37.6 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 15 slučajih, bolezn v sopilih v 37, enteritis v 5 slučajih. Škrlatica je povzročila smrt v 1, davica in krup v 2 slučajih.

Dražbe premičnin. V poned., dne 2. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sette Fontane št. 23, hišna oprava; v ulici Monteccego št. 7, hišna oprava; pri sv. Mar. Magd. spodnji št. 155, voz; na Greti št. 313, hišna oprava; v ulici Sanità št. 8, v ulici Piccolomini št. 7 in v gostilni »Trattoria al Politeama«, dragocenosti, hišna oprava, gostilniška oprema, stekleni in porcelanski predmeti in vino v steklenicah.

Testenine, kakor makaroni, fidelini in različne vloge za na juho, so jed, ki bi jo ne smela nobena gospodinja pogrešati. Žalibog je njihova dosedanja kakovost tako slaba, da se ne morejo pri nas prav vdomačiti. Jako nas torej veseli, ko čujemo od vseh strani pohvale o posebno finih izdelkih »Prve kranjske tovarne testenin Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici in ni čuda, da jih ljudstvo povsod zahteva. Gospe trgovce posebno opozarjamo na te izdelke.

Slovenska čitalnica priredi dne 5. aprila koncert svojim členom in po istih vpejanim gostom. Velezanimivi program obseza 9 točerk, ki obetajo pravi glasbeni užitek. Mi opozarjamo že danes čestite člene čitalnice na ta koncert in jih vabimo, naj se ga udeleže polnočestvilno.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. Gosp. L. Cvetničar na Dunaju namesto venea na krsto njegove pokojne tašče, gospe Josipine Korošec iz Št. Petra 20 K. Srčna hvala.

Z občenega zbora zavoda sv. Nikolaja. Govor predsednice, gospe Karle Ponikvarjeve, se je glasil:

Kako velike važnosti je zavod sv. Nikolaja za nas, spričujejo nam enaki zavodi v drugih narodih. Povsod so take in enake pravice. Če so pa drugi veliki in mogočni narodi spoznali potrebo združenja in če si snujejo društva vsi sloji, tem potrebnejši so za naš mali, šibki, tlačeni narod slovenski.

Društva imajo moč in pravico, da varujejo in branijo posamičnike. Zato zahteva že človekoljubje in pravicoljubje, da podpiramo in delujemo v prid društev, bodi moralno bodi materialno. Čestokrat ne uživamo koristi društev neposredno, gotovo pa so nam v prid posredno.

Vsako dobro društvo je neka šola, kjer se nam širi obzorje, kjer se vzbujajo zavest do svojih pravic. Človek postaja človek v pravem pomenu besede, človek: koristen ud človeške družbe. Koliko smo torej pridobili s tem, da smo napravili iz človeka mislečega, delavnega človeka in to v veliki masi. Saj vidimo že na priprostim delavcih, kako mišljenje, kako obzorje imajo oni možje, ki so udje kacega dobrega društva, ali pa oni, ki niso bili drugod, nego na delu, a potem po beznicah, prepuščeni sami sebi, svoji divji naravi, svojim neukročenim strastem! Iz tega je torej razvidno in jasno, da so društva res pravi blagor vsacega naroda, posebno pa so za Slovence vevležnega pomena.

A kakor so velika dobrota za moža, isto tako blagodejno uplivajo tudi na ženo. Na ženo, ki je bila že stoletja in stoletja potisnjena v ozadje. Ženo se je smatralo kakor neko bitje druge vrste. Na to se ni mislilo, da je tudi oni stvariteljica in odgojiteljica moža. Ali, o Bog, kako možje naj nam vzrastejo iz zanikarnega in zapuščenega zaroda! No, jelo se je daniti. Vsi omikani narodi so začeli spoznavati, da preti pogin ženi, onemu faktorju, brez katerega ni mogoč obstanek, in evo organizacije v gospodarskem in društvenem življenju!

Povsod se je pričelo žensko gibanje. Povsod se snujejo društva in zavodi, ki zastopajo ženske pravice.

Mal žarek silnega solnca pritihtopil se je tudi k nam. Tudi v nas vzdiga zdaj pa zdaj katera žena svojo dremajočo glavo, da pogleda okoli sebe, je-li čas vstajenja? A le za hip. Kajti, ko vidi, da je osamljena, ne upa si naprej in tako obstoji in čaka boljše bodočnosti.

Zgodilo se je pa v nas nekaj nenavadnega. Pojavila se je žena, srčna in vztrajna do skrajnosti ter je ustanovila žensko društvo. Je-li bil to izrodek bolne fantazije, utopija? Žensko društvo v nas Slovenceh! Še tega je bilo treba. Saj je društev dovolj! Kdo bo podpiral vse to?! Čuli so se taki in enaki glasovi. A nje železna volja, nje trdno prepričanje, da gre za koristno in pravično stvar, premagalo je vse. Društvo obstoji in se širi, torej je dobro in potrebno, drugače bi propalo.

Pa vsaj to ni društvo »emancipovanih« gosp., ki ne vedo več, s kako novostjo naj bi presenetile svet in sebi odganjale dolg čas. Ah ne! To je človekoljubno in dobrodelno zavetišče priprostim dekletom. Tu je pribežališče osamljenim mladencem, katerim preti pogin vsaki hip. To je društvo šibkih bitij, kjer so zavarovane pred nečloveškim postopanjem in izkoriščanjem mladih moči. Tu je šola nevednim, a ne ognjišče lahkomišljenim!

Da se je pa moglo to društvo »snuti in da zavod vspeva, v to je trebalo žrtve, kakor na vsacem novem podjetju. Žrtve zahteva tudi naš zavod, a me mirno gledamo, kako se ta žrtve bori za naš obstanek! Ali ne napnemo vse, posebno pa odbojnice, svojih močij, da priborimo društvu trden temelj, a na ta temelj sezidamo potem krasno poslopje človekoljubja!

A tu stojimo zopet skoro osamljene s svojo najboljšo voljo. Kajti: koliko jih je, ki prav za prav umejo pomen in važnost društva! Tako malo se ga upošteva, tako malo podpira! Kako malokdo se ga spominja! In vendar je to društvo važnejše nego-li marsikatera

naprava! Vendar pa nočemo obupati, temveč se nadejamo trdno, da vsi spoznajo važnost in korist našega delovanja ter nam prej ali slej gotovo priskočijo na pomoč. Saj vendar ne smemo dopustiti, da bi se zdaj zrušilo, kar smo sezidali s tako silnim naporom! Torej le na delo z ljubeznijo, vztrajnostjo in trdnim prepričanjem, da gre za sveto stvar!

Enake in še večje dolžnosti pa čakajo vas, dekleta! Pokažite s svojim uzornim vedenjem, da je padlo seme na rodovitna tla, da niso bile zastoj vse žrtve, da niso bile zavržene vse denarne podpore, ki jih je dobival zavod za vas! Oklenite se z ljubeznijo družine, kjer služujete, kajti ljubezen vzbuja ljubezen.

Gospodariji so vaši drugi stariši, ki skrbijo za vas, zato bodite jim hvaležne in bodite potrpežljive. V življenji vas čaka toliko gorja in neprijetnosti! Zato učite se že v mladosti samozatajevanja. Imejte vest in sree! Vsakdo gotovo najbolj čista čistost duše in srea. Ne glejte samo, da si nabirate posvetnega blaga, a vaše sree ostaja pri tem puho in prazno ter neobčutna za vse drugo. Ostanite zveste svojemu narodu! Ne zabite vere svojih očetov in ne sramujte se govorice, katere vas je učila vaša mati. Ako postanete ve same matere, kaj boste mogle svoji deci izročiti dražjega in lepšega, nego materni jezik in vero svojih očetov? A kako lahko se vse to pozablja in zataji v velicem mestu! Zato ostanite trdne v svojem prepričanju! In naj katera postane imenitna gospa, ali pa je priprosta žena: najlepša dika jej bodi jezik materni!

Ohranite v srečo nauke, katere ste čule v zavodu! Zatekajte se vedno v zavod! Ti prostori so vam vedno odprti. Tu najdete vsikdar dobrega sveta v potrebi, utehe v žalosti. Le sem vse v okrilje sv. Nikolaja! Eni, da dajajo in občutijo sladko slast, da so storili dobro delo; drugi, da dobivajo! Zato pa jim je polna duša hvaležnosti ter jih navdušuje k delovanju in napredku!

Vesti iz Kranjske.

* Vspeli vojaških naborov. Na glavnem vojaškem naboru za mestni okraj Ljubljana, ki se je vršil predvečernim, je bilo od 149 došlih mladeničev potrjenih v vojake 35.

* Cesar je sprejel predvečernim v avdijenci ljubljanskega knezoškofa dr. Antona Jegliča.

* Nov cesar Franc Jožefov most v Ljubljani. Namesto sedanjega lesenega »mesarskega« mostu v Ljubljani, ki je prvič nevaren z ozirom na veliki promet, drugič pa je tudi prava »skaza« sredi lep se razvijajočega mesta, zgraditi hočejo lep nov most iz betona in jekla po sistemu Monier. Nivó mostu se bo jako povzdignil, tako, da bo dosegal višino sv. Petra ceste na eni in zgornji del Kopitarjevih ulic na drugi strani Ljubljane. Stroški so preračunjeni na 204.000 kron. Z zgradbo se prične takoj po Veliki noči in bo most gotov že do dne 18. avgusta t. l.

* Mesto poštarja je razpisano na e. kr. poštne uradu Ljubljana 3 (I razred 3. stopinja) proti pogodbi in kaveji 1400 kron, z obveznostjo pristopa v pokojninsko družbo za deželne poštne uslužbenice in prijave svete 1400 kron za pokojnino. Letna plača 1400 kron, uradni pavšal 330 kron, manipulacijska doklada 1600 kron v namen stalnega vzdrževanja dveh pomožnih moči, in pavšal 180 kron na leto za slugo.

Prošnje v teku dveh tednov na pošto in brzojavno ravnanjstvo v Trstu.

Razne vesti.

Osebnostna vest. Sekejskemu svetniku v finančnem ministerstvu dr. Vladimirju Globočniku pl. Sorodolskemu je podeljen naslov in značaj ministerjalnega svetnika.

Lex Heinze v kitajski izdaji. Kitajska vlada razpolaga že od pamtikeva k izvršnim sredstvom proti razširjenju nenavnih knjig. Vsakega kitajskega podanika, ki razširja nemoralne spise, kaznujejo — z batinami; številno je okroglo, da si ga sodniki laže zapomnijo, namreč sto. Po tem drastičnem postopanju izženejo dotičnika iz kraja, kjer je bival. Vsaki prodajalec vdobi tudi po sto udarcev s palico. Vladni uradniki, ki trpijo, da se v njih območju širijo knjige nenavne vsebine z gube svojo službo. Areopag učenih mandarinov ima odločiti, je-li grajana knjiga nemoralna ali ne.

Policijski mučitelji. Marsikaj, o čemer bi si človek ne mogel misliti, da je možno v 20tem veku, dogaja se vendar-le. Pred okraj-

nim sodiščem v Samboru se je te dni vršila razprava proti desetorici ondolnih občinskih policajev in njihovemu vodji Rabieju. Ti sluge pravice so obtoženi, da so od leta 1892. do 1899. v mestnih ječah ponoči jetnike z nečloveško zlobo mučili, prav kakor da so se v srednjem veku trpinčenja učili. Jetnike so ščipali, mečkali jim konce prstov, jih pretepali, metali ob tla, nage bičali itd. Ta uboge žrtve niso mogle upiti, zamašili so jim usta. Seveda so se pozneje jetniki pritožili, a nihče jim ni hotel verjeti in sodišče se niti ni oziralo na te pritožbe. Šele ko je bil v januarju leta 1899. policist Malyga odpuščen, je iz masčevalnosti izdal sodišču vse one grozovitosti, ki so se dogajale v mestnih ječah. Razprava je trajala tri dni in je bilo poklicanih 23 prič. Človeku je čudno ob srečo, ko čita take gorostasnosti. Oblastva sama pa so temu kriva, ker samopačnosti javnih organov čisto puščajo preveč svobodno polje.

Proti gori omenjenim organom je okrožno sodišče v Samboru večer izreklo sodbo in obsodbo. Narednik stražarjev je dobil 8 mesecev ječe, 7 stražarjev pa 2—7 mesecev, a 2 stražarja sta bila oproščena.

Čudno praznovanje. V neki mali župniji pri Plzinu vladalo je že pet mesecev semveliko razburjenje, kajti dekletam in ženam, ki so klečale v cerkvi, so bili na neumljiv način izrezani celi kosi iz spodnjih kril. Prišlo je tako daleč, da nobena ženska ni hotela več v cerkvi poklekniti, a storilec nikakor niso mogli zaslediti. Sedaj pa je župnik pater Kotek obljubil 200 kron nagrade onemu, ki bi našel in izdal zlobneža. To je imelo vseh. Neki dečko je zapazil storilec ravno v trenutku, ko je hitro skril skarje, s katerimi je ravno aperiiral na spodnjem krilu neke kmetice. Bil je to, na začudenja vseh, stari kajzar Josip Prohaska, jako pridni obiskovalec cerkve, na katerega nihče ni mislil. Orožništvo je na to preiskalo njegovo hišo in našlo v podstrešju cele sklade lepo zloženih kosov, katere je bil Prohaska izrezaval iz spodnjih ženskih kril. Okrajno sodišče je uvelo preiskavo proti njemu, radi zlobnega poškodovanja. Prohaska, ki od prvega trenutka ni ničesar tajil, je izpovedal na razpravi, da mu je neka stara ciganka rekla, da, ako hoče biti kdaj bogat, naj kolikor največ more ženskam v cerkvi odstriže spodnja krila in vse tiste kose naj potem na pepelnico sredo z gotovimi farmalitetami pokoplje na svojem polju in tisti kosi da se potem spremene v zlato. Vse oškodovanke so se prepričale, da je bil Prohaska žrtve praznovanja in so prosile za milostno sodbo. Razsodba se je tudi res glasila samo na 48 ur zapora.

Brzojavna poročila.

Sankcioniran zakon.

DUNAJ 31. (K. B.) »Wiener Zeitung« objavlja potrditev zakona o olajšavah glede vračanja državnih posojil, dovoljenih bednim krajem ter o odpisovanju takih predjemov.

Ustavljen železniški promet.

DUNAJ 31. (K. B.) Radi zametov so na lokalni železnici Bruck n. L. — Hainburg ustavili do nadaljne odredbe ves promet.

Sneg na Dunaju.

DUNAJ 31. (K. B.) Danes v jutro je nehalo snežiti. Promet je še vedno težaven za vozove in za pešce. Voznja tramvaja in omnibusov je omejena. Odvažanje snega se vrši marljivo.

Stavke.

OPAVA 30. (K. B.) Stavka v Ostrovske-Karvinskem okraju je končana. V vseh rovih delajo od danes normalno.

Novi minister »a latere«.

BUDIMPEŠTA 30. (O. B.) Jutri objavi uradni list imenovanje najvišjega konjarja, grofa Julija Szechenyija, ministrom »a latere«.

BUDIMPEŠTA 31. (K. B.) Uradni list objavlja lastnoročno pismo cesarjevo, s katerim isti oprošča pl. Szella od vodstva ministerstva »a latere« ter imenuje kralj. ogerskega najvišjega konjarja grofa Julija Szechenyija ministrom »a latere«.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 30. (K. B.) Seja v komori je bila odprta ob 10. uri. Poslanci skrajne leve so bili že prej na svojih sedežih. Ko so vstopili predsednik, večina in ministri, je skrajna levičarica predsedniku: »Venkaj! Odhod!« ter je metala proti njemu kroglice iz papirja. Kvestorji so opominjali poslance skrajne leve, naj se pomirijo. Ker ropot ni hotel prenehati, se je predsednik pokrtil ter dvignil sejo. Poslanci so zapustili dvorano, ne da bi se zgodilo kaj posebnega.

RIM 30. (K. B.) Ko je v komori skrajna levičarica predsedniku »Venkaj« ter je isti dvignil sejo, mu je večina živahno in dolgo pritrjevala.

Francozi v Ingharu.

PARIZ 30. (K. B.) »Figaro« in »Libre Parole« pišejo, da iz Algiera brzojavko, glasom katere so Francozi po hudem boju zasedli Inghar: na francoski strani je padlo devet strelcev in 2 častnika, dočim je nekoliko strelcev ranjenih. Na strani sovražnika je mrtvih 600 Arabcev, ranjenih kakih 1000 in 500 ujetih.

Veliki vezir Ahmed el Mussa mrtev.

BEROLIN 30. (K. B.) »Wolffova« poslovnica javlja iz Tangera: Glasom vesti iz Rabata je tam umrl veliki vezir Ahmed el Mussa.

Zakon o obdačenju alkohola na Španjskem.

MADRID 31. (K. B.) Ker ni bilo mogoče, da bi se prišlo z manjšino komore do sporazuma, je finančni minister umaknil predlogo glede davka na alkohol.

Razsodilo o vprašanju glede Delagosome železnice.

LISSABON 31. (K. B.) Minister za vnanje stvari je prečital v komori brzojavko iz Berna o razsodilu glede Delagosome železnice ter izjavil, da bo vlada v kratkem plačala odškodnino, v plačilo katere je obsojena, ne da bi ji trebalo najeti doma ali v inozemstvu posojilo v to svrhu.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 30. (K. B.) V spodnji zbornici je o razpravljanju o proračunih za civilno službo govoril Josip Walton o sedanjem položaju britanske trgovine na Kitajskem ter se pritoževal o nedelavnosti vlade ter o zgubljanju ugleda.

Armenski nemiri.

CARIGRAD 30. (K. B.) Glasom semkaj došlih vesti vlada tudi v Tibreju vznemirjenost. Bazar so zaprli. Armenski patrijarh Arminian in predsednik armenskega narodnega sveta, Artim paša, sta prejela od komiteta Hindžak pisma, v katerih se jima preti s smrtjo, ako ostaneta v svojih službah ter delujeta nadalje v škodo naroda.

Bolgarski vojni minister na Ruskem.

BEROLIN 30. (K. B.) »B. N. Nachrichten« priobčujeta naslednje vesti, katere je list prejel iz Petrograda: Bolgarski vojni minister, polkovnik Paprikov, pride jutri v Petrograd. Tukaj se je govorilo o njegovem obisku že davno: zato težko razumemo nemir, ki ga je njegov odhod povzročil ob Donavi. V zunanjem uradu zanikajo govorice o bližnjem sklepanju rusko-bolgarske vojne pogodbe, kakor tudi vse druge govorice o dogovorih med Rusijo in Bolgarsko.

Za investicijsko posojilo južne železnice. katerega emisija se ima izvršiti v drugi polovici aprila t. l., je vlada dovolila z ozirom na podražanje denarnega trga zvišanje obrestne mere od 3½ na 4%.

Vojna v južni Afriki.

Ustaši razgnani.

LONDON 30. (K. B.) »Reuter« javlja iz Wanwicksly dne 29. t. m.: Ustaši so popolnoma razpršeni. Jutri menda zasedejo Angležki Kenhardt brez odpora.

Lord Methuen v Kimberleyu.

KIMBERLEY 30. (K. B.) »Reuter« javlja: Lord Methuen se je vrnil iz okraja Barkly semkaj. Jutri pričakujemo njegovo konjenico. Ista je bila v Likadlongu, kjer je dobila od Roberta povelje, da se vrne.

Pri Warrentonu.

WARRENTON 29. (K. B.) »Reuter« javlja: Boersko topništvo danes ni streljalo. Angleški tabor so minolo noč toliko oddaljili, da ga ne morejo dosežati sovražni streli. V jutro so začeli Boerci živahno streljati s bribov nasproti Warrentonu: ko so pa Angleži spravili dva topa na tako stališče, da so metki dosegali boerske prekope od strani, je obmolnilo streljanje čez nekaj časa.

Lord Kitchener je užgal ustaše.

LONDON 31. (K. B.) »Morning Post« javlja iz Bloemfonteina dne 29. t. m.: Lord Kitchener je s štabom in s 3000 mož prekoratil začasni most pri Norvalspontn. Lord Kitchener je menenja, da je ustaja udušena.

Trgovina in promet.

Bolgarija vrača tržaško kavo.

Glasom poročila e. in kr. generalnega konzulata v Sredu za februar 1900 ne dovoljujejo bolgarske oblasti v pristaniščih Varna in Burgas izkrcanje kave, poslano iz Trsta, to pa zaradi tega, ker na dotičnih izkaznicah

izvirka ni razviden dan nakladijanja v Brazilu ter se je bati, da bi se tako zanesla v deželo kaka kužna bolezen. Ta bojazen je pač pretirana. Stroge naredbe bolgarskih oblasti škodijo v enaki meri tržaškim izvoznikom kakor bolgarskim uvoznikom. Kavo vozijo namreč nazaj v Trst.

Denarni trg.

Na dunajskem javnem trgu znašajo stavki za bančne akcepte prve vrste 4½ do 4⅞; v Berlinu se je privatni diskont povzdignil na 5¼%. Na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo predvečernjim meničnih vlog za 6 milijonov kron, zapadlih menic pa za 2 milijona kron.

Znižanje voznine.

Železnice so znižale voznino za žeblje iz žice, žico in železna peresa iz Jesenice v Trst: južna železnica je znižala voznino za kakao, rožice, indigo, kavo, južno sadje, klinčke itd. iz Trsta na razne ogerske postaje.

Novi viri za petrolej.

Kakor javljajo iz Baku je rusko zemljedelsko ministerstvo našlo v kirgiški stepi na vzhodni obali karpiskega morja bogate vire nafta. Poskušnje so pokazale, da je ta nafta najmanj iste kakovosti kakor ameriška.

Percentualna notacija.

Te dni se je komora dunajske borze bavila z odpravo percentualne notacije. V seji sklicani v to svrhu, se je izrazila večina govornikov, da je notiranje po odstotkih pač edino pravilno. Ker pa v taki stvari, ki se tiče v prvi vrsti občinstva, ni možno prezirati svarilnih glasov, ki se množe proti temu teoretično opravičenemu načinu kotiranja, treba je isto opustiti ter se povrniti k prejšnjemu načinu. To so sklenili načeloma z vsemi proti dvema glasoma. Za posvetovanje o podrobnostih, ki so potrebne za spremembo notiranja, so izvolili pododsek petih borznih svetovalec.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

od 23. marca 1900. do 30. mare 1900.		50 kg.
300	Santos razne	43—52
za zaboje		
20000	zabojev pomaranč	od K. 2—10—
6000	limonov	3—7—
50	q. Mandelnov	94—108—
100	q. Rožič	5—50 6—
Zaloga v javnih skladiščih 30. marca 1900.		
Kava	15788 metr. stotov	
Poper	1391	
Skorjice (cimet)	1124	
Piment	1197	
Južno sadje	16987	
Olje	33637	
Vino (italijansko)	25261	

Trgovinske vesti.

Budimpešta 31. Pšenica za oktober K. 7.78 do 7.79. Pšenica za april K. 7.50 do 7.51 Rž za oktober K. 6.60 do 6.62. Rž za april K. 6.38 do 6.39 Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.39 do 5.40. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 4.90 do 4.91.

Pšenica: ponudbe zmerne povpraševanje bolje, trdno. Prodaja: 18.000 met. stot 2½ stot. višje. Vreme: mráz.

Hamburg 31. Trg za kavo. Santos good average za mare 35.75 za maj 36.—, za september 36.75 za december 37.50 Denar.

Havre 31. Kava Santos good average za mare 50 kg. frankov 42.75, za avgust 50 k. frankov 43.75.

Dunajska borza dne 31. marca.

	danes	večeraj.
Državni dolg v papirju	99.30	99.35
— v srebru	99.05	99.10
Avstrijska renta v zlatu	98.10	98.16
— kronah 4%	99.55	99.50
Kreditne akcije	234.90	234.55
London 10 Lsr.	242.95	242.90
20 mark	23.69	23.69
Napoleoni	19.27	19.26
100 italijanskih lir	90.15	90.10
Cekini	11.38	11.38

Proti kašlju,
griboleu, hripavosti, upadanju glasu, kašaru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prodá se lepa in prostrana
kavarna

pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na Božo Mijić, posredovalec na Reki.

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljah preko Sv. Marka, Škrednja, Sv. Sobote, Milj ob 1.15, 9.11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp. 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirane, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo 10.42 „ in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Pekarna in sladčičarna

JOSIPA PAHORJA

v ulici Madonnina št. 25 priporoča slavnemu občinstvu za praznike kruh vsake vrste, pince in potice, moke vseh vrst in sladčice.

Sprejemlje tudi kruh v peko.

Izvrstno kolo

se vsled odhoda iz Trsta takoj proda. Natančne poizvedbe v „Kavarni Tedesco“, kjer je tudi kolo na ogled.

Švagelj Andrej

krojač v ulici Petronio št. 1. se priporoča slavnemu občinstvu.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trdnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjavi in evetljajah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fendler & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Za eno veliko fino restavracijo se sprejme kot najemnik kavejce zmožen, boljši poročen

krčmar.

Pogoj: krčmarica mora biti izvrstna kuharica.

Ponudbe na Rudolf Mosse Dunaj pod „W. P. 1714“

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano izvrstno, bolečine blažilec mazilo dobiva se po 40 nov., 70 nov., in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdno samosteklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri stajem levo v Pragi. Elizabetine ulice 5.

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge biaziti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Jakob Klemenc, zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priporoča cenjenim odjemalcem svojo prodajalnico, preskrbljeno z manufakturnim blagom za spomlad in poletje, in združeno s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka kompl. Havelok nepremočljiv od 10 do 16 gld.

Velik izbor suknega in bombaž. blaga za moške obleke, srajc iz žide, volne, lawn-tennis platna itd., zapustnice, ovrtnikov, perila za moške, ovrtnice v vseh barvah in formah, nogovici, ruti, jopci vseh vrst, posebno za turisti in kolesarje, modnih predmetov, rokavic iz nitij in kože ter dežnikov.

VELIK IZBOR

narodnih in avstrijskih zastav, transparentov

z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto

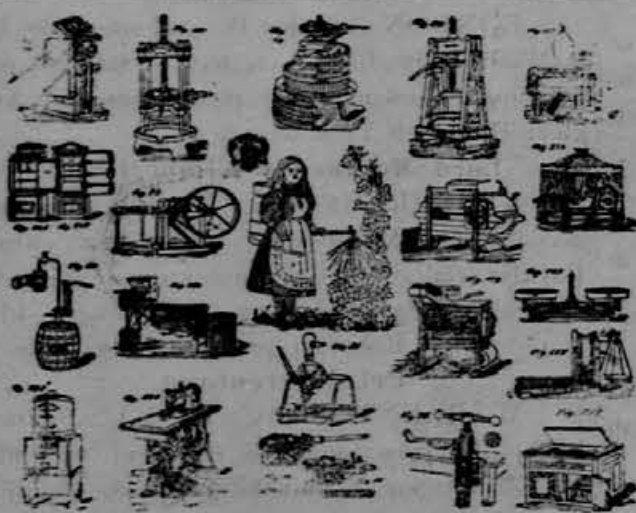
NAJLEPŠE VELIKONOČNO DARILO

DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA POEZIJE

Ilustrirana izdaja, cena mehko vezana 5 K, v platno vezana 6-40 K, v svinjsken usnju vezana 9 K, po pošti 30 h več.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

založna knjigarna v Ljubljani.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

Glas gre po deželi

da so so testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znidarske & Valenčič v II. Bistrici priljubile v vsakej rodbini, kjer so se pokusile. Makaroni, fidelini in razne vloge so zanesljivo pravi le v kantonih po 1/2 kg. z zgornjo firmo.

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga

Trst. - Via Nuova - Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane snovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, maje, ovrtniki in ovrtnice najnovjše mode, namizni beli in barvani prti; bele in barvana zagrinjala na meter in gotove.

Drobniarije za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih

trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadeja se tudi v prihodnje podpore cene odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubnej

M. Aite.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2%, in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer na vknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Cologna št. 2 I. nadstropje (za javnim vrtem) šolo za poučevanje sledečih predmetov: teorija, glasovir, petje, vse tamburaške instrumente, mandolin, vijola, čelo in violon (contrabas). Natančnejša pojasnila daje podpisani vsaki dan od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih prostorih. Pisma istotja. — Za vspešni in točni pouk jamčim. — Priporočuje se za obilno udeležbo beležim

Hrabroslav Vogrič

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.

Poštno-hran. račun št. 837.315.

OBUVALA!

Pepi Kraševce

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo).

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Poštno naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se uljudno priporoča

Josip Stantič

čevlarski mojster

Prva slovenska

izdelovalnica mrežic

za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu

Piazza Negozianti in Via dell'Arsenale

Uvažuje geslo:

»Svoji k svojim«

se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

Ženitna ponudba.

Mladenič prijetne zunanosti, 30 let star, dobro situiran uradnik in posestnik, se želi seznaniti z 20—25-letno gospico priključive zunanosti. Resne in ne brezimne ponudbe z fotografijo in natančnimi podatki pod »Zvestoba«, poste restante, centralna pošta Trst.